

POSUDEK VEDUCÍHO PRÁCE NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Téma diplomové práce: Diskriminační a pozitivně diskriminační aspekty při realizaci garancí základních lidských práv

Autorka diplomové práce: Pavla Kuřinová

Vedoucí práce: JUDr. Stanislav Sádovský, Ph.D., LL.M., M.Sc.

Pokud jde o zvolené téma, je třeba předeslat, že autorka vhodně zvolila problematiku dlouhodobě navýsost aktuální, ba co víc – aktuálnost diskriminace (a antidiskriminace) odpovídajícím způsobem propojila s lidskými právy, která jsou stabilním předmětem zájmu nejen práva, ale o filosofie, sociologie apod.

V oblasti lidských práv se snad v nejvyšší míře projevuje přirozená expanzibilita práva do ostatních sfér společnosti. Přirozená dominance práva je jeho charakteristickou vlastností a neméně charakteristickou vlastností je i jeho uzurpační potenciál, jehož prostřednictvím si podřizuje stále rozsáhlejší oblast společenských vztahů. Ostatně „legislativní smršť“, jíž je Česká republika (zdá se trvale) vystavena, je toho jasným důkazem.

Rozsahem jde o práci standardní (104 stran včetně příloh, bez příloh 86), čemuž odpovídá i členění na jednotlivé kapitoly a subkapitoly. Práce je logicky (od dřívějšího k novému) řazena do čtyř hlavních kapitol, k nimž lze ještě přičíst obligátní část úvodní a závěrečnou (plus resumé v českém a německém jazyce).

První kapitolu, která je jakýmsi obecným úvodem do problematiky lidských práv (ovšem úvodem neopomenutelným – má-li autor na paměti, že jeho dílo se může dostat do rukou čtenářů problematikou lidských práv nedotčenému), zpracovala autorka v rozumně umírněném rozsahu a ani z hlediska obsahového nelze mít v podstatě žádné zásadní připomínky, i když lze připustit, že případný jiný přístup a akcentování jiných hledisek by v rámci této kapitoly určitou skupinu čtenářů oslovilo více.

Druhá kapitola (historický exkurs) je již zpracována podrobněji a náležitě pokrývá problematiku vzniku a vývoje lidských práv a rovného zacházení od starověkého Řecka [byť autorka sama připouští, že pro problematiku lidských práv není Řecko nejvhodnějším východiskem, protože zde byl sice položen „základ demokracie, ale rozhodně ne svobody“ (str. 10)]. Výhradu si ovšem zaslouží autorka za to, jak naložila s výkladem právního pozitivizmu (str. 16 dole), kdy jako zdroj nejspíše využila www stránky wikipedie [viz doslovná citace: „soudce, který se necítí striktně vázán psaným právem, snáze podléhá vnějším vlivům a emocím a jeho rozhodování bývá nepředvídatelné a voluntaristické“ (zdroj: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Juspozitivismus>)]. Jakkoli lze na stránkách wikipedie nalézt užitečné informace, jedná se zpravidla o základní vymezení, které při podrobnějším vědeckém zkoumání občas neobstojí právě pro svoji zkratkovitost. Tento drobný nedostatek je však vzápětí kompenzován zevrubným přehledem antidiskriminačních legislativních opatření.

Ve třetí (nejrozsáhlejší) kapitole věnované primárně antidiskriminačnímu právu obrací autorka pozornost nejprve k pojmu „diskriminace“ a jeho obsahu, přičemž správně upozorňuje, že diskriminace, jejíž podstatou je „rozlišování“, může být v některých případech opodstatněná (a

tudíž legitimní), a že potírána musí být toliko diskriminace neopodstatněná (nepřijatelná), právními předpisy zakázaná. Z hlediska systematického autorka správně klasifikuje přímou a nepřímou diskriminaci a stejně tak správně analyzuje problematiku diskriminace s ohledem na její možné uplatňování v oblasti veřejného a soukromého práva. To, že se autorka nevyhnula ani problematice tzv. pozitivní diskriminace, tzn. diskriminace (diskriminace v určitém ohledu a s jistou dávkou argumentačního zajištění žádoucí), je spíše samozřejmostí. Závěr kapitoly je pak věnován českému a německému právnímu prostředí, přičemž autorkou uváděný přehled toho, jak hlasovali v jednotlivých komorách Parlamentu ČR poslanci a senátoři politických stran, může být jistě shledáván jako ilustrativní (a možná i zajímavý), avšak de facto patří spíše do problematiky politologie. Analýza německé právní úpravy je pak z pohledu vedoucího práce „nejsilnější“ pasáží práce, byť by si práce jistě zasloužila ještě komparaci obou systémů.

Čtvrtá kapitola, která je bohatě protkána citací právních předpisů, je věnována ochraně lidských práv ve vztahu k diskriminačním tendencím ve společnosti. Autorka správně nezapomíná ani na mezinárodní aspekt ochrany lidských práv a akcent zjevně klade na evropsko-unijní rozměr této ochrany. Dokonce ho předřazuje před analýzu ochrany lidských práv uvnitř ČR, což není z hlediska procesní úpravy optimální, protože mezinárodní instituty ochrany přicházejí na řadu až v okamžiku, kdyby byly neúspěšně vyčerpány prostředky ochrany vnitrostátní. Tato pasáž je spíše deskriptivní a stejně jako jí nelze nic zásadního vytknout, ani ničím neoslní.

Co však lze hodnotit jednoznačně pozitivně, je závěr práce, který nejen svým rozsahem převyšuje obvyklé závěry prací tohoto typu. Autorka se dokázala v rámci závěru vypořádat jak s citlivými (problematickými) otázkami řešení diskriminace právní cestou, tak i s argumentací ve prospěch či neprospěch antidiskriminace, i když sama zůstává „nad“ oběma tábory.

Použitá literatura je dostatečně bohatá, a to i ve sféře pramenů zahraničních, ač tyto mají podobu spíše internetových odkazů. Práce autorky s poznámkovým aparátem je standardní a i přes nepochybnou snahu se v práci projevuje absence korektorské činnosti (např. interpunkce na str. 26). Přílohy odpovídají svým obsahem tématu práce.

Cíl práce (umožnit celkové uchopení tématu diskriminace, analyzovat fungování ochrany proti diskriminaci a analyzovat faktory, které ovlivňují postoje k antidiskriminační legislativě) se autorce splnit podařilo. Práce je zpracována kvalitně i z hlediska jazykového a splňuje všechny nároky, které jsou na diplomovou práci kladeny metodologickou literaturou, a to jak z hlediska formálního, tak rovněž i z hlediska obsahového. Celkově lze práci hodnotit jako práci zpracovanou na průměrné úrovni až mírně nadprůměrné úrovni a vedoucí diplomové práce doporučuje, aby práce byla přijata k obhajobě.

S odvoláním na shora uvedené navrhuje vedoucí diplomové práce hodnocení práce stupněm **velmi dobře**.

V Praze dne 29. 12. 2010

Stanislav Sádovský

V rámci obhajoby doporučuji položit následující otázku:

1. Jak hodnotí diplomantka antidiskriminační opatření ve vztahu k seniorům, která jsou obsažena v tzv. Lisabonské smlouvě?